

ФОРМУВАННЯ НОВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ТА ПРИВАТНИМИ ФІНАНСАМИ В УКРАЇНІ

Збірник V Всеукраїнської
науково-практичної конференції

10 грудня 2024 р.
Хмельницький - Херсон

*Рекомендовано до друку Вченю Радою факультету
міжнародних, економічних відносин, управління і бізнесу
Херсонського національного технічного університету
(протокол № 6 від 26 грудня 2024 року)*

Формування новітньої парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (10 грудня 2024 р., м. Хмельницький – м. Херсон). – Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. – 252 с.

ISBN 978-617-8187-41-5 (електронне видання)

Організаційний комітет

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

Лариса СІДЕЛЬНИКОВА – д.е.н., професор, заслужений працівник освіти України, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Олена НОВОСЬОЛОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету.

ЧЛЕНИ КОМИТЕТУ:

Ірина ГОНЧARENKO – д.н. з держ. упр., професор, член-кореспондент Академії економічних наук України, завідувач кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету;

Павло ГРИГОРУК - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі Хмельницького національного університету;

Ірина ЛУК'ЯНЕНКО – д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри фінансів Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

Олексій МІНЦ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»;

Георгій РОГОВ – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова;

Марина СЛАТВІНСЬКА – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів Одеського національного економічного університету;

Галина ТКАЧУК - д.е.н., професор, завідувач кафедри цифрових технологій фінансових операцій Одеського національного технологічного університету;

Ніла ХРУЩ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Хмельницького національного університету;

Інна ШКОЛЬНИК - д.е.н., професор, перший проректор Сумського державного університету;

Олена ВОЛКОВА – к.е.н., доцент, декан факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу Херсонського національного технічного університету;

Юрій БЕЗДІТКО - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Олена ЄРЕМЯН – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Тетяна ПІНЧУК – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Оксана ПОСАДНЄВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Надія ФЕДОРОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Таміла ЧИЖОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Тетяна ШРАМ – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету.

Ірина ПЛЮЩИК – ст. викладач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету.

Збірник містить матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Формування новітньої парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні», що відбулася 10 грудня 2024 року на базі Херсонського національного технічного університету.

Видання розраховане на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів закладів вищої освіти.

Відповідальність за достовірність цифрового матеріалу, фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несе автори наданих матеріалів.

Висловлені у тезах доповідей думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

УДК 336.1(477)(06)

© ХНТУ, 2024

ISBN 978-617-8187-41-5 (електронне видання)

© Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	8
Барабаш Л. В. СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ.....	8
Вербицька Г. Л. РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТУ СТИМУЛОВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	11
Дудник Д. Г., Сідельникова Л. П. ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	14
Зимовець В. В. ДЕКАПІТАЛІЗАЦІЯ КОРПОРАТИВНОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ: НАСЛІДКИ ДЛЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	17
Зосимчук В. В., Сідельникова Л. П. МІСЦЕВЕ ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ АВТОНОМІЇ ГРОМАД.....	20
Іванова А. М. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	23
Кучеренко Т. С., Єгорова О. М. ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНИХ ВИДАТКІВ.....	26
Малий М. С., Чижова Т. В. ПРОБЛЕМИ ІСНУЮЧОЇ СИСТЕМИ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В СУЧASNІХ УМОВАХ.....	30
Масонов Д. І., Посаднєва О. М. ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	33
Мунько А. Ю. УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПІДХІД.....	36
Ревенко К. Є., Єгорова О. М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВИ	39
Руденко В. В. ПЕРСОНАЛЬНИЙ ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	42
СЕКЦІЯ 2. ВІТЧИЗНЯНА БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ТА ЇЇ РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ.....	45
Батюк Л. А., Семперович І. В., Антощенкова В. В. ГРОШОВО-КРЕДИТНІ ЧИННИКИ ДИСПРОПОРЦІЙ СИСТЕМИ ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	45
Бочарова В. Д., Бездітко Ю. М. ОЦІНКА ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ ВІДОКРЕМЛЕНИХ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ БАНКІВ В УКРАЇНІ.....	48
Бурець О. І., Борисюк О. В. АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ДЕПОЗИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	51
Вєтров Я. Ю., Шуба М. В. КРИПТОВАЛЮТИ В БАНКІВСЬКІЙ СПРАВІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ.....	55
Воронцова А. О., Бездітко Ю. М. ОЦІНКА СТАНУ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ СПЛОК В УКРАЇНІ.....	58

Гаркавенко В. І. РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ У ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	62
Єршова Г. В. ВПЛИВ ПОВЕДІНКИ НАСЕЛЕННЯ НА ВАЛЮТНУ СТАБІЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	65
Кібенко В. В., Чижова Т. В. РИЗИКИ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК».....	68
Кумейський І. І., Сідельникова Л. П. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ.....	71
Мельник І. М., Штефан Л. Б. ОСОБЛИВОСТІ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	75
Нечипоренко А. В. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧASNІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	78
Потапенко О. С., Шпомер Т. О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПЛАТІЖНОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	81
Шинкаренко К. О., Шпомер Т. О. СУЧASNІЙ СТАН РИНКУ ЕЛЕКТРОННИХ ГАМАНЦІВ В УКРАЇНІ.....	84
Штефан Л. Б. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ БАНКУ.....	87
Щербатюк О. П., Мельник К. М. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ РЕГУлювання БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	90
СЕКЦІЯ 3. СТРАТЕГІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СТРАХОВОГО РИНКУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	94
Новосьолова О. С. ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	94
Пономаренко О. В., Прокопчук О. Т. ПЕРСПЕКТИВИ СТРАХУВАННЯ ВОЄННИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ.....	97
Чижова Т. В., Новосьолова О. С. СУЧASNІ РЕАЛІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	100
СЕКЦІЯ 4. МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ.....	104
Ваюцький А. В., Шандова Н. В. МОДЕЛІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	104
Гладун Т. О., Штефан Л. Б. КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	108
Кравченко Д. В., Гурняк С. В., Підгаєць С. В. ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	111
Ларіонова К. Л. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	114
Лашин Д. І., Бабан Т. О. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ КОЛЕДЖІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ.....	117

Нечипоренко А. В.,

к.е.н., доцент кафедри фінансів,

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Банківська система країни є складовою економічної системи держави, що забезпечує акумуляцію, розподіл та перерозподіл фінансових ресурсів в економіці. Вона виступає важливим механізмом підтримки економічного розвитку та сприяє реалізації грошово-кредитної політики держави.

Функціонування банківської системи України останніми роками пов'язане з цілим рядом викликів. Повномасштабне вторгнення РФ суттєво вплинуло на економічну стабільність та роботу усього фінансового сектору країни. Тому викликом для банківської системи стало забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнного стану. Банки повинні одночасно вирішувати завдання підтримки національної економіки, диверсифікації ризиків та збереження капіталізації. Особливої уваги потребує кредитування реального сектору економіки, підтримка малого та середнього бізнесу, а також розвиток механізмів відновлення економіки постраждалих регіонів.

Упродовж останніх років банківська система України функціонує в умовах нестабільності та постійних структурних трансформацій. Здійснюючи аналіз кількості банків упродовж останніх десяти років, можна помітити значне їхнє скорочення в Україні. Якщо на початок 2014 р. кількість банків складала 180, то станом на листопад 2024 р. – лише 62 [1].

Нині на фінансовому ринку функціонують ті банківські установи, що адаптувались до сучасних реалій. В свою чергу, Національний банк України протягом останніх років активно займається запровадженням нових стандартів банківського регулювання та нагляду згідно із вимогами директив ЄС, Базельських стандартів та передових міжнародних практик [2].

Варто відмітити, що за дев'ять місяців 2024 року платоспроможні банки отримали 118 млрд грн чистого прибутку. Ключовим чинником прибутковості залишається збереження високої чистої процентної маржі з огляду на зростання обсягів кредитування та вкладень в ОВДП.

Однак інфляційні процеси, коливання курсу валют створюють додаткові виклики для банківської системи країни, змушуючи банківські установи постійно адаптувати свої бізнес-стратегії та інструменти управління ризиками [3].

Викликом для банків є й набрання чинності з 01.12.2024 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану», який зокрема передбачає підвищення ставки податку на прибуток для банків до 50%. Відповідно це потребуватиме коригування бізнес-планів низки банків, а деякі повинні будуть переглянути програми капіталізації, складені за результатами оцінки стійкості в 2023 році. Проте прибутковість забезпечить здатність цих фінансових установ накопичити необхідні запаси капіталу надалі [1].

З іншого боку, вітчизняна банківська система має відповідати сучасним тенденціям розвитку цифрових технологій, які є перспективними в сучасному світі. Тому важливим напрямком є діджиталізація банківських послуг, яка передбачає створення зручних онлайн-сервісів, мобільних додатків та розширення спектру фінансових інструментів. Проте з розвитком цифровізації, окрім позитивних моментів, є й інша сторона, а саме зростання ризиків, що пов'язані з кібератаками та шахрайством, а відповідно банківські установи повинні вдосконалювати свої системи інформаційної безпеки та сприяти створенню дієвої системи фінансової безпеки, яка передбачає чітке визначення джерел існуючих та потенційних загроз, а також наявних і необхідних ресурсів для їх нейтралізації [4].

Також варто й відмітити той факт, що досить активна цифровізація в банківській системі є чинником, який впливає на зменшення кількості

традиційних відділень, де клієнти можуть здійснювати різноманітні розрахункові операції.

Щодо перспективних напрямів розвитку банківської системи, то слід відмітити наступне:

- цифрова трансформація та технологічна модернізація, що є стратегічними пріоритетами, адже застосування інноваційних технологій банками дозволяє оптимізувати внутрішні процеси та підвищити якість обслуговування клієнтів;
- розширення спектру діджитал-послуг, створення зручних мобільних додатків, впровадження технологій віддаленої ідентифікації клієнтів тощо;
- посилення кібербезпеки, впровадження багаторівневих систем захисту інформації, криптографічних технологій та механізмів протидії шахрайству;
- створення доступних фінансових продуктів для різних верств населення, розвиток мікрокредитування, впровадження спеціальних програм підтримки малого та середнього бізнесу в умовах економічних викликів та необхідності відновлення економіки країни.

Таким чином, банківська система України функціонує в складних умовах та знаходиться в стані трансформації, що вимагає комплексного підходу, державної підтримки та послідовної стратегії розвитку. Успішна реалізація чітко визначених завдань дозволить зберегти стабільність банківської системи країни та сприятиме відновленню економіки країни.

Література

1. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення 28.11.2024).
2. Нечипоренко А.В. Діяльність банківських установ на фінансовому ринку України. *Економічний вісник університету*. 2023. № 58. С. 46-53.
3. Kuzheliev M., Zherlitsyn D., Rekunenko I., Nechyporenko A., Nemsadze G. The impact of inflation targeting on macroeconomic indicators in Ukraine. *Banks and Bank Systems*. 2020. № 15(2). Р. 94-104.

4. Гаврилко П. П., Кужелєв М. О., Брітченко І. Г. Корпоративні відносини в банківському секторі : фінансові механізми та маркетингові стратегії : монографія. Рівне Новий Сонч : Волин. обереги, 2016. 228 с.

Потапенко О. С., здобувач

Науковий керівник: **Шпомер Т. О.,**

к.е.н., доцент кафедри фінансів,

банківської справи та страхування,

Національний університет «Чернігівська політехніка»

ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПЛАТІЖНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Україна останніми роками демонструє значний прогрес у розвитку платіжного ринку, активно інтегруючи новітні фінансові технології та удосконалюючи регуляторне середовище. Завдяки стрімкому впровадженню цифрових рішень, підвищенню фінансової грамотності населення та зростанню довіри до безготівкових розрахунків, платіжний ринок країни перетворюється на потужну екосистему, здатну забезпечити сучасні потреби громадян та бізнесу.

Одна з найпомітніших тенденцій розвитку платіжного ринку в Україні – активна діджиталізація. Згідно з даними Національного банку України, частка безготівкових розрахунків за останні роки має тенденцію до зростання. Протягом 2023 року в Україні та за її межами було здійснено 7397,2 млн. безготівкових операцій на загальну суму 3980 млрд. грн. Частка безготівкових операцій із використанням платіжних карток за сумою сягнула 65% від загальної суми операцій із картками, тоді як у довоєнному 2021 році цей показник становив 61%. За кількістю частка безготівкових операцій досягла 93,5%, порівняно з 90,1% у 2021 році [1]. Це пов’язано, насамперед, із поширенням смартфонів та доступністю інтернету навіть у віддалених